

RDEČI PRAPOR

Glasiło jugoslovanske socialne demokracije.

Izhaja v Ljubljani vsak
torek, četrtek in soboto.

Naročnina za avstro-ogrsko kraje
za celo leto 14 K, za pol leta 7 K;
za četrt leta 3-50 K, mesečno 1.20 K.
za Nemčijo za pol leta 7-90, za četrt
leta 4 K; za Ameriko za pol leta
9-50 K za četrt leta 4-80 K

Posamezna številka 18 v.

Reklamacije so poštnine prose-
Nefrankirana pisma se ne spro-
jemajo. Rokopisi se ne vračajo.
Inserati: Enostopna peti vrstica
(širina 88 mm) za enkrat 20 vin.
večkrat po dogovoru.

13. številka.

V Ljubljani, v torek, dne 1. februarja 1910.

Leto XIII.

NASLOVA: Za dopise in rokopise za list: Uredništvo
„Rdečega Prapora“, Ljubljana. — Za denarne pošiljave
naročila na list, reklamacije, inserate i. t. d.: Upravništvo
„Rdečega Prapora“, Ljubljana, Selenburgova ulica 6/II.

Vabilo na naročbo.

Sodruge in prijatelje vabimo na novo naročbo, dosedanje naročnike pa, katerim je potekla naročnina koncem meseca januarja, da jo zopet obnovijo.

„Rdeči Prapor“

izhaja trikrat na teden ter velja

Za Avstro-Ogrske dežele:

za celo leto K 14.—
za pol leta „ 7.—
za četrt leta „ 3-50
na mesec „ 1-20

Za Nemčijo:

za pol leta K 7-90
za četrt leta „ 4.—

Za Ameriko:

za pol leta K 9-50
za četrt leta „ 4-80

Obenem prosimo cenjene naročnike, naj priporočajo naš list svojim sodrugom, prijateljem in znancem, naj ga zahtevajo po gostilnah in kavarinah, v katere zahajajo in naj nam pošljejo naslove takih znancev, ki bi ga naročili, če jim ga pošljemo na ogled.

Upravništvo „Rdečega Prapora“.

Šolstvo in deželni zbor.

V sredo je prišel v Kranjskem deželnem zboru proračun normalno-šolskega zaklada na dnevni red in vnela se je živahna debata o šolstvu in učiteljstvu. Klerikalci in liberalci so si dali truda, da bi čim boljše pogoje vodo na svoj mlin in si

pridobili učitelje, ki bi bili prvimi in drugim vseh kot agitatorji. Vsled tega je dobila razprava mnogo demagoškega značaja in vse govorance o tej točki je treba čitati z veliko porcijo skepse. Klerikalci so nekoliko izpremenili svojo dosedanjo taktiko, ker so menda vendar spoznali, da ni politika lo-parja v vsakem slučaju koristna. Takoj, ko so se pririli do deželnega korita, so hoteli v svoji obojnosti vse opraviti z avtokratskim žuganjem in so bili lepo odkritosrčni. Kar so v odkritosrčnosti povedali, seveda ni bilo lepo. Reklo se je takrat učiteljem kar naravnost: Dokler se ne poklerikalite, ni vinarja za vas! Z etičnega stališča je bilo to grdo. Ampak bilo je lepo, da so vsaj brez hinavščine razkrili svoj grdi namen.

Te odkritosrčnosti so se sedaj otresli. V deželnem zboru so popolnoma izpremenili svojo dosedanjo vlogo, pa so nastopili kot prijatelji šolstva ter vsaj neposredno tudi kot prijatelji učiteljstva. Bič so skrili pod plašč in so začeli mazati med na kruh.

To vlogo so jim neskončno olajšali liberalci, ki v svoji ljubezni do učiteljstva niso imeli zanj nikoli kaj drugega kakor besede. Če ne bi bila liberalna stranka vsa dolga leta uganjala tako zanižne politike, kakor jo je, se ne bi bili mogli klerikalci z navidezno pravico tako bahati, kakor so se. Zato so tudi v debati liberalci igrali dokaj žalostno vlogo; potlačeni so bili popolnoma v defenzivo, dočim so bili klerikalci v položaju napadalca in so ga izrabili do skrajnosti, brezobzirno, kakor je že njihova navada.

Človek bi moral priti z meseca, da bi verjel klerikalne priliznjene besede o njihovi ljubezni do šolstva in učiteljstva. Toda silna zanemarjenost našega ljudskega šolstva, ki jo ima na duši prejšnja liberalno-nemška deželnozborska večina, jim daje lahko in ugodno priliko, da se bahajo; in nedvomno je, da bo nekoliko njihovih števil in nekoliko primerjanja klerikalnega režima s prejšnjim

preslepilo marsikatero naivno dušico. Kar ni nič drugega kakor trenutna taktična poteza, se bo marsikomu zdelo načelo. In da se bodo iz teh krogov pomnožale klerikalne čete, je popolnoma nedvomno. Liberalcem pa ne ostane nič drugega, kakor da se kesajo, ko je prepozno.

Proračun normalno-šolskega zaklada, ki ga je predlagal finančni odsek, izkazuje potrebnost 1.444.693 K, pokritja 62.069 K, torej primanjkljaja 1.382.624 K.

Dalje je predlagal finančni odsek:

1. Pri vračunanju pokojnin učiteljstvu se vpoštevata dve provizorični leti, pri posebnih ozira vrednih slučajih pa tudi več let v penzijo.
2. Všteje se tudi draginjska doklada, kakor tudi lokalna in starostna doklada v Ljubljani.
3. Starostna doklada se zaračunava v bodoče od časa, ko se napravi vsposobljenostna izkušnja.
4. Letna plača suplentom in suplentinjam, ki se vporabljajo mesto obolelih ali zadržanih učiteljev in učiteljic, se določa z 800 K.
5. Kot pavšalni kredit za zvišanje dotacij se dovoli 5000 K.
6. Deželnemu odboru v rešitev se odstopata prošnji »Marijanišča« in sester »Notre Dame« v Trnovem s pooblastilom, da povisa dotacije.

Liberalci so mnogo govorili o proračunu in se potegovali za zvišanje učiteljskih plač. Sedaj, ko ne odločujejo, je to lahko. Takrat, ko so vladali v deželi, je bilo treba nekoliko več poguma, a liberalci ga niso imeli. Izgovarjali so se prav tako, kakor se sedaj izgovarjajo klerikalci: Treba bi bilo zvišati doklade, a to bi nam vzelo simpatije.

Če bi bili liberalci pred desetimi leti tako govorili, kakor so sedaj, bi bilo drugače. Po njihovem tedanjem vedenju se pa lahko sklepa, da tudi sedaj ne bi tako govorili, če bi bili še v večini in bi morali prevzemati odgovornost za sklepe.

PODLISTEK.

Savičev pesimizem.

Dalje.

Savič je vedel, da se mu godi nekaj čudnega. Bilo mu je, kakor bi plaval po svetu domišljije.

Ali ni bilo že enkrat tako — vse tako?

Nekateri ljudje imajo včasih take trenutke. Zdi se jim, kakor bi se nekaj zgodilo, kar so že doživeli, ne da bi mogli povedati, kdaj je bilo. Le to vedo, da je moralo biti davno — davno.

Saviču je bilo, kakor bi bil moral pristopiti k neznani dami ter ji reči:

— Pojdi z menoj, saj se poznavam. Saj sva bila skupaj, v onem zlatem svetu, katerega se moraš spomniti. Ali veš — takrat, takrat je bilo ... Okrog naju so igrali zlate harpe in biserne gosli in tajinstvene rože so cvetele v bajnem drhtenju. Najin je bil ves skrivnostni svet in ti si bila moja, moja. Ali veš? ...

— Kako blazni!

In vendar je čutil to, čutil in srce ga je bolelo, da je bilo vseokoli polno ljudi, da ni smel pristopiti k znani neznani krasotici ter jo ogovoriti, kakor bi bil hotel, kakor bi bil moral.

Ona je gotovo čutila, da ji sledi. Počasi je stopala s svojo spremljevalko, menda s svojo materjo; včasih je bilo, kakor bi se hotela ozreti, a se je premagovala.

Pred opero, na oglu Kärntnerice, sta se dami ustavili. Sedaj se je mlajša obrnila. Baš ta tre-

notek je Savič prišel mimo. Pogledal jo je — ona je pogledala njega. Njuni pogledi so se stopili, njeno lice je še bolj vzcvetelo, v njenih očeh je nekaj zadrhtelo. Nasmehnila se je. On je vzdihnil globoko. Dami sta odšli domov, Savič je zbežal domov.

Ali ste že čitali fraze o prepolnem srcu?

Savič je preklinjal vse fraze. Iskal je besedo, s katero bi mogel označiti svoje duševno stanje. Preklicani pisatelji so že vse tako zasukali, da so vse besede izgubile prvotni pomen, da ne učinkuje noben izraz več tako, kakor bi moral.

Njegovo srce je bilo prepolno. Prepolno sreče in boli, prepolno svetlobe in teme. Plesalo in poskakovalo mu je v prsih, jokalo je in kravelo.

Kaj bo sedaj iz tega?

Nemirno se je sprehajal po svoji sobici. V glavi mu je šumela kri in v tem šumenju je slišal napev znane melodije. Kaj je že to? Aha! Schubertova podoknica: Durch den Lindenbaum zieht in deinen Traum leise, leise das Lied der Liebe ...

Začel je žvižgati fino, mило melodijo.

— Hahaha! Zaljubljen sem, zaljubljen sem!

A to mu ni bilo smešno. Zakaj ne bi bil zaljubljen? Oh, saj bi znal ljubiti, ljubiti, tako strastno, a tako fino, kakor so ljubili grški bogovi in junaki Šekspirovih dram. V njegovih prsih je bogat, prebogati zaklad čuvstev. Dolgo, dolgo je iskal predmeta svoji ljubezni in sedaj ga je našel.

— Norec! mu je dejal premodri razum. Ti si kaj našel? Na ulici si videl deklico, krasno, bogato, kdove iz kakšne družine in zagledal si se vanjo, ker si domišljaš, da se zavima za tvojo malenkost. Kakšna neumnost pa je to? Pojdi se solit. Kdo pa si? Kaj pa si? Ali misliš, da iščejo dunajske bogatašice dijakov na Ringu za ženine? Pravim ti: pojdi se solit!

— Haha! Tak je bil vedno ta pametni razum. Haha! Le karaj me, le karaj, saj ti je to poklic. Pa se ti vedno smejem. Zakaj pa ne bi bil zaljubljen? Lahko mi desetkrat praviš, da je neumno, da ni nič iz tega — kaj mi je mar? Vidiš, modrijan modrijanski! Sedaj sem srečen. Seveda ti tega ne morem dopovedati. Kaj veš ti v svoji neskončni modrosti, kaj je sreča? Jaz jo čutim, čutim — ali me slišiš? Kajti v prsih imam srce. Ti se pojdi solit, ti!

Razum je bil razkačen. S te strani še ni poznal svojega Pavla. Da se ta otrok tako punta!

— Je že prav! Pa le počakaj! Še na kolenih me boš prosil odpustčanja. Kaj misliš? Zatelebal si se v nekakšno domišljeno sliko in sedaj se vživljaš v ljubezen, katere ni; jutri boš pa cvilil, ko se iztrezniš in spoznaš svojo ogromno zmoto. Jutri bo že splavalo vse po vodi in tebi ostane moralni maček. Potem bo zopet dober hladni matematičarski razum, ha?

No, tudi hladni matematičarski razum se lahko zmoti. Errare humanum est — Dalje.

Klerikalcem so dali orožje v roko, ki se ga njihovi govorniki neusmiljeno porabili. Očitani so liberalcem, da zanemarjajo šolstvo v Ljubljani. In kaj so liberalci na to odgovarjali? ... Da so šole v Ljubljani drage in da nimajo denarja. Tako se seveda tudi klerikalci lahko izgovarjajo, da ne zvišajo učiteljskih plač, ker je zato treba denarja, pa ga dežela nima. Jarc je dejal, da je država v prvi vrsti poklicana, da prevzame učiteljske plače; šole, ko se izve, v koliki meri odvzame država to breme deželi, se bodo klerikalci lotili resno vprašanja o regulaciji učiteljskih plač. To se pravi, da naj bi učitelji igrali tisto vlogo, kakor znani mož, ki je s svojim fantom gnal osla v mesto. Ampak to, kar Jarc v deželni zboru, je dejal tudi Hribar pred Silvestrom 1908 na ljudskem shodu učiteljev v Mestnem Domu.

In Jarc je dejal še to: Ko je vladala prejšnja večina, ste otvorili 8, 10 do 12 novih razredov na leto. Mi smo jih leta 1908. otvorili 32, leta 1909. pa 42. Avanziralo je 74 učiteljev, prej pa po 20. To je bil pelin.

Učiteljem s tem seveda ni pomagano. Vse, kar so klerikalci v resnici storili — in kako so storili, vedo že sami — je kapljica na razbeljen kamen. Ampak da je tako, so zakrivali liberalci in po toči je prepozno zvoniti. Najžalostneje je le, da učitelji sami še vedno ne spoznavajo, da ne pride rešitev ne od liberalcev, ne od klerikalcev.

Belokranjska železnica.

Menda ga ni na Kranjskem zrelega človeka, ki ne bi razumel, da je belokranjska železnica za deželo in za vse prebivalstvo velikega pomena. Tudi delavstva se to vprašanje močno dotika in nič ni treba tajiti, da je nameravana železnica zelo važna tudi za politično organizacijo, torej za njegov politični napredek in za pridobivanje politične moči.

Najprej da že stavba nove železnice dela mnogim rokam. Ne le za tiste, ki najdejo neposrednega zasluzka, ampak za vse delavce je to važno. Čim manj je dela, tembolj je delavstvo izročeno pritisku kapitalizma in delodajalcev; čim bolj morajo podjetništva iskati delavcev, tem ugodnejše pogoje najdejo proletarci.

Delavske moči dobe zasluzka tudi pri gotovi železnici. Še večji je pa pomen železnice za povzdigo splošnega gospodarstva. Moderna industrija, ki je glavni vir bogastva sedanje dobe, ne more izhajati brez dobrih prometnih sredstev. Za razvoj, da celo za postanek industrije je železnica neizogiben pogoj. Železnice potrebuje tudi trgovina, ki je takorekoč druga plat industrije. To so pa za delavstvo prevažna vprašanja. V novih podjetjih se mu odpirajo prilike za zasluzek; z industrializiranjem se šele ustvarja moderni delavski razred in se razvijajo take razmere, v katerih se delavstvo lahko uveljavi. Take množice, ki jih rabi industrija, so sposobne za veliko, močno in v jaynem življenju tehno organizacijo.

Iz vseh teh razlogov ima pa nova železnica tudi velik naroden pomen. Zakaj Slovenci potrebujejo industrije bolj kakor vsega drugega, če hočejo biti sposobni za tekmovanje z drugimi sodobnimi narodi. Gospodarska moč ne počiva dandanes več na kmetijstvu, temveč na industriji in če je slovenski narod zaostal v tolikih ozirih, nima tega pripisovati le šovinizmu drugih, ampak zlasti svojemu agrarnemu značaju.

Belokranjska železnica je pa še posebna železnica. Ne le da bi združila doslej osamljen kraj z ostale deželo; odprla bi mu zvezo z državo, izkrcila bi pot na Hrvatsko in bila bi sestaven del zveze z Dalmacijo. Gospodarska važnost te proge bi bila zelo velika.

Toda v deželni zboru smo slišali te dni, da je pomen belokranjske železnice v nevarnosti, kajti od kranjske meje do zagrebsko reške proge namerava ogrska vlada graditi vicinalno ozkotirno železnico. Zveza z Dalmacijo bi tako splavala po vodi in še celo zveza s Hrvatsko bi izgubila več kakor polovico vrednosti. Belokranjska železnica, s katere ne bi vozovi mogli prehajati na hrvatsko progo, ki ne bi mogla imeti direktnih zvez čez mejo, bi bila kvečjemu to, kar je kamniska.

Deželni zbor je sklenil protestirati proti temu namenu in pozvati vlado, da se odločno upre ozkotirni progi na hrvatski strani. To je prav. Država ima nalogo, odbiti z vsa odločnostjo ogrski namen, ki je očiten. Le malo pripombe bi si dovolili. Naš slavni deželni zbor je potreboval mnogo časa za

svoj protest. Klerikalci, ki so ga vložili, so čitali vest o ogrskih namenih pred kratkim v dunajski «Reichspost». A lahko bi jo bili čitali že pred dvema leti v — «Rdečem Praporu». Davno smo vedeli za ogrski načrt in davno smo opozarjali našo javnost nanj ter omenjali, kakšno škodo bo imela dežela, če se uresniči. Ampak kaj se je treba med Slovenci ozirati na besedo, ki prihaja iz socialističnih ust!

Mi sicer menimo, da je najbolje, nastopati proti nevarnosti, čim se pojavi. Gospodje v deželni zboru mislijo drugače.

Socialni pregled.

Rudarji trboveljskega okraja so imeli zadnji čas dobro obiskane shode, na katerih so sklenili, predložiti vodstvu trboveljske premogokopne družbe sledeče zahteve:

1. Akord naj se uravna tako, da ne zaslužijo kopači, tesarski kopači in jamski zidarji manj kakor po 5 K 50, začetni kopači in v akordu stoječi vozači pa razmeroma od šhte.

2. Za zavirače in delavce na rampi naj se akord tako uravna, da ne bodo zaslužili izpod 4 K v akordu stoječe delavke pa ne izpod 2 K 20 vin. od šhte.

3. Vsem kopačem, začetnim kopačem, tesarskim kopačem, jamskim zidarjem, vozačem, strojnimi strežajem, strojevodjam, kurjačem, vodjama motorjev, kovačem, ključarjem, mizarjem, tesarjem, zaviračem, lampistom, drvarjem, čuvajem, vodonoscem, kompresnim delavcem, glenskimi delavcem in vsem delavkam, ki imajo stalno mezdo (Herrenschicht), naj se plača zviša za 20 odstotkov.

Spomenica navaja veliko draginjo in se sklicuje na to, da je družba pred dvema letoma obljubila, da v dveh letih sama zviša delavske plače. Za eventualno pogajanje, ki se ima voditi v trbovljah, so izvoljeni iz Zagorja Franc Peterlin in Alojzij Kauf in Avgust Tratnik, iz Hrastnika Ivan Urlep in Ivan Jazbec, z Ostrega Kellner kot zastopniki in Miha Čobal ter Ignac Sitter kot zaupnika.

Dopisi.

Trbovlje. (Obletnica rudniške nesreče.) Pred petimi leti se je zgodila v trboveljskem rudniku velika nesreča. Vneli so se plini in razven mnogih delavcev, ki jih je omotilo, jih je šest ubilo. Trije so bili oženjeni, trije pa samci. Izmed prvih je eden imel troje otrok, eden pa enega. Usoda zaostalih je silno žalostna. Ega vdova je sedaj v izolirani baraki v bolnišnici, sirote so pri tujih ljudeh. Družba se ne briga ne za vdove, ne za sirote. V nedeljo, 30. t. m. so trboveljski rudarji petič obhajali obletnico nesreče. Dasi je bilo pravo pasje vreme in cesta enaka močvirju, se je vendar ob treh popoldne zbrala velikanska množica delavcev in delajk na Božičevem vrtu, od koder so v nepreglednem sprovodu odšli na pokopališče. Spredaj je korakala rudarska godba, potem so po trije in trije sodrugi nosili dva krasna venca z rdečimi trakovi in potem je sledila velikanska množica. Na pokopališču je najprej godba igrala žalostinko. Potem je imel sodrug E. Kristan jako lep govor, ki je segel vscom poslušalcem do srca. In kako bi ne, ko je vsak izmed njih v enaki nevarnosti dannadan, da izgubi svoje življenje kot žrtev nenasitnega kapitalizma? Za njim je izpregovoril še sodrug Sitter nekoliko besed, godba je zaigrala žalobno kompozicijo in spominska svečanost je bila končana. Ginjeno se je mnogobrojno ljudstvo vrnilo domov.

Vevče. «Slovenec» v sredo 19. januarja 1910 piše: Borovniški socialni demokrati so poslali svojega «generala» železniskega čuvaja Poglaja v Ljubljano studirat... in v petek 21. januarja 1910 zopet čenča: «Pogljaj je bil po celi Ljubljani znan zagrižen socialdemokrat. Socialni demokrati se lahko na Poglaja ponosni». Zdaj pa lahko vprašate «Slovenca» in izobrazevalno društvo in društvo «Orel» pri D. M. v Polju, če so tudi oni kaj ponosni na svojega zvestega pristaša čevljarja: Jožefa Vidmarja na Slapu pri Vevčah, ki so ga zandarji vklenjenega gnali v Ljubljano, ker je bil tudi pri znani tatvini udeležen? Jožef Vidmar je bil vnet pristaš «Orela» in vnet obiskovalec tiste hiše, ki ima na čelu zapisano «Veri in omiki». Vprašajte «Slovenca», če ga bodo poslali k porotni obravnavi v uniformi, v kateri se je včasih tako «štrekal». Če hočete bolj natančno izvedeti, se lahko prepričate, ker Jožef Vidmar se sedaj nahaja v preiskovalnem zaporu v deželni sodnji.

Trst. (Narodni shodi.) V tržaški Narodni dom se je selila huda in nevarna bolezen. Tržaški narodnjakarji nore in si domišljajo kdovekaj. Shode prirejajo, kakor bi bila kaj zapisana nagrada za nje in da tekmujejo za prvo ceno. Na shodih govore vsi in o vsem. Pa se jim godi kakor tistemu, ki ob kinematografskih predstavah svira na glasovir. Vse svoje zmognosti in moči izkuša združiti, da bi opozoril gledalce na svojo umetnost. Ljudstvo je pa zamaknjeno v slike in njega niti ne čuje. Niti sanja se mu ne, da tam pred belim platnom, pod živimi slikami sedi pri glasovirju on s svojimi čuvstvi in hrepenenjem. V življenju se slike mejnajo, kakor v kinematografu. Dogodki slede do-

godkom, ministri ministrom, slike veselja slikam bede. Ljudstvo gleda in poslušaj, trpi, hvepeni in se navdušuje in verjame, da se konča ta ali ona slika življenja tako ali tako, kakor bi rado. Pa ni niti na kraj pameti, da svirajo tam v Narodnem domu slovenski narodnjaki na svoj politični slabokordirani glasovir. Kakor v kinematografu.

In kakšni so ti narodni shodi? Takšni so, kakor vse, kar prirejajo tržaški narodnjakarji. Včasih dobro, največkrat zelo slabo obiskani. Samo rož še ni, ki naj bi jih narodnedame sipale na narodne tribune, pa bi bilo vse tako kakor v ljubljanskem Unionu. Bil sem na takih shodih. V Narodnem domu sem se srečal z nekimi tržaškimi resnično inteligentnim rodoljubom. Pa me nagovoril. «Čujete?» «Čujem!» — «Vidite, in jaz si mislim. Prokleta mora biti ljudstvo zabito, da verjame takim oslarijam, ki jih ti naši voditelji lučajo z odra dol med nje». Odgovoril sem mu, naj potrpi. Tudi oslarij se bo ljudstvo nasitilo. Mudi se narodnjakarjem; sli bodo mimo zgodovine, ki gotovo ne bo za njimi jokala.

V nedeljo so sklicali zopet shod. Dnevni red: «Kruha nam dajte». Shod je bil slabo obiskan. Protestirali so proti vladi, ki dovoljuje, da smejo živeti v Trstu tudi takozvani «regnkoli». Kdo bi verjel, da so bile besede izgovorjene na nedeljskem shodu odkritosrčne! Jaz, ki vem, da goje naši narodni voditelji čisto kapitalistične nazore, ne morem verjeti. Nekoč sem se na neki seji za slovenske šole v Trstu sešel z dr. Rybafem. Po seji se je med nama razvila debata o delavski konkurenciji. Delavska konkurenca je sad kapitalizma. Kapitalisti jo zagovarjajo in negujejo. Kapitalizem ustvarja brezposelnost in po njej delavsko konkurenco. Delavska konkurenca niža cene delavcem, slabša gospodarske in socialne razmere proletarijatu in razteza delavni čas. Ampak kapitalizem hoče imeti vedno na razpolago čimvečjo armado brezposelnega proletariata, s katerim straši in svari delavce pred prevelikimi zahtevami in željami. Vsled delavske konkurence trpe v Trstu slovenski in italijanski delavci. Beda ne pozna narodov. Beda je napravila iz delavca lačnega vagabunda in ga prisilila, da roma iz kraja v kraj. Lačen delavec ne pozna domovine. On išče dela, kjeršibodi. Delodajalec ne pozna rodoljubja. Saj ni neumen, da bi zavrnil italijanskega delavca, če mu ta naredi enako delo za nižjo ceno, kot slovenski. Saj niso bili tržaški delodajalci neumni, da bi bili reple tiste slovenske delavce, ki so pod vodstvom N. D. O. zgrešili največjo sramoto in škodo delavstvu, ki so krumirili in tako prepredili, da bi bili težaki danes boljše plačani, kot so. Judeževu delo N. D. O. se maščuje danes nad slovenskimi delavci. Nad njimi najbolj, ker je težakov največ Slovencev. Pri stavki težakov je N. D. O. zagovarjala «svobodo dela». Zagovarjala je torej svobodo delavske konkurence. Tudi dr. Rybat je v pogovoru z menoj zagovarjal potrebe delavske konkurence in z dr. Rybafem so se strinjali vsi tam navzoči voditelji in člani N. D. O. In če ima N. D. O. pravico krumiriti, potem se mora priznati tudi italijanskemu delavcu pravico, da išče dela v Trstu, ako ga doma ne najde. Stranka kot je tržaška narodna in organizacija kot je N. D. O., katere voditelji zagovarjajo delavsko konkurenco in kapitalistični način svobode dela, taka stranka in taka organizacija nima nobene pravice, da bi prirejala shode z dnevnim redom, kakršen je bil nedeljski v Narodnem domu.

Ampak gotovo je, da tržaškimi narodnjakarjem ni do kruha za slovenske delavce, ampak samo za politično in strankarsko agitacijo. Delajo se pač prijatelje delavstva kakor svoj čas francoska buržoazija. Delavstvo pa mora tako nenravno prijateljstvo predrago plačevati. Kdor ve, da je N. D. O. odrekla boljše plače tržaškimi težakom, da je v Pučju vodila krumirstvo pri stavki pekovskih delavcev in pri stavki delavcev v tržaškem arzenalu, ne more več verjeti mamljivim dnevnim redom in shodom N. D. O. In vsi njeni in pol. društva «Edinost» shodi ne morejo ohraniti tržaškega narodnjakarstva pred propadom.

In jaz si mislim: Rad dela človek za svojo stranko in organizacijo. Rad dela v zmislu, ki naj stranki največ koristi. Nikdar pa ne sme pozabiti, da je ljudstvo in njegove potrebe nad strankami. Nikdar ne sme agitator izkoriščati nevednosti v pol. in strankarske svrhe. V «Narodnem domu» se pa to preveč izrablja. V Narodnem domu se ščujejo slovenski delavci proti italijanskim, kakor bi bili krivi, da jih ni rodila slovenska mati. Straše se slovenski delavci pred nožem Kalabreža, kakor da so vsi Kalabreži sami razbojniki. Govori se jim o socialistih, kakor da so socialisti same zveri. Razlaga se jim socialna vprašanja na način, ki ni znanstven in ni posten in ki more v vsakem izobražencu zbuditi pomilovanje nad ljudstvom, ki mora take oslarije poslušati in pomilovanje do govornika, ki se se v castihlepu in megalomaniji izgublja tako globoko, da ga ni srama, od nevednega ljudstva užijati aplavze za svojo igoranco. Ako narodni tribuni niso igorantni, potem se zavedajo svojega demagoškega početja. In mi bi jim svetovali, naj bi se vendar vsaj nekoliko ozirali na ljudstvo in naj ga ne bi preveč pitali s pouki, ki nasprotujejo vsaki logiki in gotovo niso izraz poštenih namenov.

Politični odsevi.

* **Finančni minister Bilinski** je nastopil proti praški družbi za industrijo železa in njenemu centralnemu ravnatelju Kestranku, ker se je ta družba baje posluževala raznih mahinacij, da je plačevala manj davka, nego bi ga bila morala po svojih dohodkih. Kestranek je na to obdolžil Bilinskega, da dela to le iz maščevanja, ker je hotel, da bi bil Kestranek spravljen Bilinskijevga svaka v upravni svet in mu tako pomagal do mastne rente, česar pa Kestranek ni hotel storiti. Bilinski je izjavil, da je to neresnično, Kestranek je pa objavil izjavo, da ima pismene dokaze za to. Vsled tega se pričakuje senzacionalen proces radi žaljenja časti.

* **Državni zbor**, ki bi bil moral imeti dne 15. februarja prvo sejo, se skliče pozneje, najbrže 22. februarja. Odložitev je v zvezi s češkim deželnim zborom.

* **Usoda češkega deželnega zbora** je zopet popolnoma negotova. Docim se je zadnji teden trdilo, da je sprava med češkimi in nemškimi strankami že takorekoč gotova, se sedaj naznanja, da je pogajanje popolnoma obšlo in da ne morejo stranke nikakor doseči sporazuma. Vlada namerava pač sklicati deželni zbor, toda kako se mu bo godilo, je velika uganka.

* **Rekonstrukcija kabineta** je, kakor smo že nakratko poročali, napovedana za najbližjo dobo. Iz vseh dosedanjih vesti je bilo razvidno, da gre zopet za nekaj provizorinoga. Sedaj piše nemško-nacionalna korespondenca, da hoče ministrski predsednik brez obzira na to, kakšen uspeh bo imelo češko-nemško pogajanje, v prvi polovici februarja preosnovati vlado. Ne misli se pa na parlamentarni kabinet, razven če bi se v zvezi s češko-nemško spravo dal doseči točno določen delavni program za državni zbor. Skoraj gotovo je, da ministristvo, kakor je sedaj sestavljeno, ne pride več pred parlament. Tudi je bržčas izključeno, da bi se do tistega časa odstranile zapreke, ki še ovirajo sestavo koalicije za čelo v državnem zboru. Zato se misli na provizoričen uradniški kabinet, ki je pričakovati v prvih dneh februarja.

* **Weisskirchner je umetnik**, ki bi gotovo lahko mnogo zaslužil, če bi se produciral v varietejih. Menda bi prekosil znanega Fregolija, ki je skozi ena vrata izginil kot mož in se že skozi druga vračal kot žena. Weisskirchner je postal minister kot parlamentarec in član krščansko-socialne stranke. Zdej se nam obeta uradniško ministristvo in Weisskirchner ima ostati v njem. Krščanski socialci razlagajo to tako, da je bil uradnik — dunajskega magistrata. Seveda bi to bila neumnost, če ne bi bila zvižnost. Z enako pravico bi tedaj Bienerth poklical kateregakoli privatnega uradnika v ministristvo.

* **Tudi Bilinski in Dulemba** se nam baje ohranita v uradniškem kabinetu. Bilinski najbrže zato, ker je malokdo tako »hraber« kakor on, kadar gre za nove davke.

* **Zaradi jugoslovanskega ministra** so bili zaupni pogovori med jugoslovanskimi in nemško-nacionalnimi poslanci. Uspeh je baje to, da bo imenovan neki višji hrvatski uradnik za ministra in bo imel nalogo, skrbeti za interese Dalmacije. Vest se nam zdi verjetna. A če je resnična, so se naši junaki Jugoslovani korenito blamirali. Minister za dalmatinske hotele, pa jugoslovanski minister — to je pač razlika kakor slovensko vseučilišče, pa ljubljanski lemenat.

* **Krščanski socialci** so nenavadno skromni ljudje. Menda so se učili skromnosti pri naših klerikalcih, ali pa naši pri njih. Za novo ministristvo ne zahtevajo nič drugega, kakor da morajo biti za nemškega, železniskega in delavskega ministra imenovani le taki ljudje, ki jih oni odobre. Zakaj ne zahtevajo kar celega ministristva zase?

* **Pretep v gališkem deželnem zboru**. 28. januarja po seji je rusinski časnik Demiančuk napadel poslanca Timoteja Starucha, ki ga je bil v zbornici surovo zmerjal, ter ga je klofotal. Staruch je s svojim bratom povalil Demiančuka na tla in oba sta ga s palicami tako pretepala, da je krvavel. Drugi poslanci so napravili pretepu konec. Pozneje je Staruch še enkrat napadel Demiančuka.

* **Ogrski državni zbor**. Debata o cesarskem ročnem pismu se je nadaljevala brez posebnega zanimanja. V imenu Hrvatov je dr. Bauer podal sledečo izjavo: »Z ozirom na konflikt, ki je med kraljevinama Ogrsko in Hrvatsko nastal zaradi železničarske službene pragmatike, varujemo svoje doslej zastopano in večkrat opisano stališče. Ker nam nameni vlade v tem oziru niso znani, ji ne moremo izreči zaupanja, smatramo pa, da ni čas, izrekat ji nezaupanje.« — Srbski poslanec Polit je dejal, da se ravna z nemadžarskimi narodi tako kakor s političnimi tlačani. Vaszony je izjavil, da je prejšnja vlada, ko se je cesarju zavezala, da vpelje splošno volilno pravico, že v železniškem vozu na povratku sklenila pluraliteto. — Nagy pravi, da so sedanji ministri cesarski poslanci, ki se sploh ne bi smeli pustiti v zbornico.

Domače vesti.

— **Stavka pri tvrčki Weibl** traja še vedno. Mojster se ne ukloni zahtevam delavcev, ki pa tudi ne gredo na delo pod starimi pogoji, kakršni so pri g. Weiblu. Resnica je, da dela nekaj stavko-kazov in sicer Karl Götz, Franz Maček, Ivan Rivic, Anton Blažina, Andrej Lotrič, Ferdo Štrukelj in Valentin Dovč; vse te delavce si bodo zapomnili kovinarji in z njimi bo že še obratunalo delavstvo samo. Podjetnik gotovo ni vesel njihovega dela, ker nič ne nese, kajti tako je, da vajenci popravljajo delo od teh pomočnikov. Ali žalibog tudi vajenci ne znajo veliko, ker se ne izuče v stroki pri Weiblu. Da pa gre g. Weiblu za prejšnje delavce, ki stoje v stavki solidarno, vemo dobro; oni tudi znajo delati tako kakor je treba v ključarski obrti. Izkusa se pač na vse načine ugonobiti stavko; na eni strani pomagajo Weiblu zizimbambule, pa se še celo izgovarjajo v »Narodu«, da Dovč ni njih član. Ampak mi vemo še to, da je dobil tudi podporo od N. D. O. Na drugi strani pa »Slovenec« podtika med poročilom o shodu v »Mestnem domu«: Volilna dolžnost, ki bo le razširila politično izobrazbo, se zdi socialnim demokratom »nenaravna«, to, da družinske očete mečejo iz delavnic od dela, kot n. p. pri Weiblu, je pa »naravno«. — Da bomo na jasnem, kako je z »metanjem« družinskega očeta Štrukelja, zaradi katerega je nastal prvi povod stavke — kajti danes ne gre za Štrukelja, temveč delavci zahtevajo okrajšani delavni čas za pol ure in zvišanje plače za 40 yin na dan, — vprašamo g. Weibla, kako pa je bilo takrat na justični palači, ko je delal Štrukelj in naenkrat šel, ne sam in več dni popivati? Takrat je bil Štrukelj tudi že družinski oče in ste ga odpustili takoj iz dela. Gospe Weiblovi bi tudi svetovali, naj jeziček bolj na kratko držijo in naj ne govorijo, »da bojo šli delavci po copatah«, najbrž bo le ona šla brez copat, če ne ne bodo delavci delali. Za delavce je vseeno, ali delajo pri tej ali oni tvrčki — plačani so samo za delo, ki ga izvrše za mojstrov dobiček.

— **Za mestno zastavljalnico** v Ljubljani je občinski svet sklenil izpremenbo pravil tako, da imajo v bodoče veljati sledeče določbe: Najnižje posojilo, ki je doslej moglo znašati 4 krone, se z naprej določa z 2 K. V zastavo se jemljejo tudi srečke, na katere se posoja 75 odstotkov nominalne vrednosti. Uvede se odpravnino, ki znaša 10 vinarjev za posojila do 20 kron, 20 vinarjev za posojila do 50 kron in 30 vinarjev za vsa večja posojila.

— **Ljubljanski občinski svet** je imel v pondeljek zopet sejo. Rešile so se poleg drugih sledeče točke: Proračun mestne klavnice izkazuje potrebščine 36 600 K, pokritja pa 56 076 K. Med potrebščinami se je prešla plača nekega paznika v znesku 900 K. — Se odobri. Svoj čas je obč. svet naročil županu, naj se informira, ali so v drugih mestih posebne komisije za ogledovanje konfisciranega mesa. Odgovori se glase, da so take komisije, če ne nedopustne, pa vsaj nepotrebne. Zato se tudi v Ljubljani taka komisija ne bo ustanovila.

— **Mestna zastavljalnica** potrebuje za poslovanje obratnega kapitala. Dobila je že 100.000 K pri »Kreditni banki«. Ker pa je od tega denarja plačevati precej visoke obresti, naj se najame pri »Mestni hranilnici« 200.000 K po 4 $\frac{1}{2}$ %. Mestna občina prevzame garancijo. Izposluje naj se za to posojilo potrebni deželni zakon. — »Mestna hranilnica« je posodila mestni občini 1 milijon kron po 4 $\frac{1}{4}$ %. Ostanka 1.450 000 K pa ne more po tej obrestni meri posoditi. Izposluje naj se deželni zakon, da se sme ostanek obrestovati s 4 $\frac{1}{2}$ %.

— **Novi indirektni davek** je naklada od dohodkov najemščin v Ljubljani. Zadnjič je bilo dovoljeno pobiranje te davščine do konca 1. 1909. Oj 1. januarja 1910 dalje bi torej ne bilo več zakonite podlage za nadaljnje pobiranje omenjene naklade. Dohodek ljubljanske mestne občine iz te naklade je znašal 1. 1908 107 703 K in je proračunjen za leto 1909 na 108 000 K. Občinski svet je sklenil v seji dne 21. septembra 1909, da se v pokritje potrebščin mestne občine pobira tudi od 1. januarja 1910 dalje od najemščine po 100 do 200 K po 2 h, od 200 K naprej po 4 h od vsake krone. Do vstevš 99 K 99 h na leto ostanje najemščine tudi za naprej naklade proste. — Deželni odbor predlaga: Deželnemu stolnemu mestu Ljubljani dovoljuje se kakor do zdaj tako tudi od 1. januarja 1910 dalje do konca 1. 1919 pobiranje naklade od dohodkov najemščin tako, da so najemščine pod 100 K popolnoma proste, od najemščin od 100 K do vstevš 200 K pa se plača na leto naklada po 2 h in od najemščin nad 200 K na leto naklada po 4 h od vsake krone najemščine. Prostost najemščine izpod 100 kron pač ne prihaja mnogo a poštev, kajti stanovanje za 99 K 99 vin. se bo v Ljubljani lahko z lučjo iskalo. Jasno je torej, da tudi tukaj siromašno delavstvo prispeva za stroške mestnega gospodarstva, kajti hišni posestniki niso tako rahločutni, da bi plačevali naklado iz svojega žepa. To je pa menda razlog, da se hoče delavstvu občinska volilna pravica zopet uničiti c famozno pluraliteto. Če bi se tako le pri vsakem javnem dohodku natančno preiskovalo, odkod da prihaja, bi se zelo natančno dokazalo, da reši razmeroma največja bremena

ubega delavsko ljudstvo. Če pa zahteva delavec tudi za svoje delo primerno plačilo, je pa takoj ogenj v strehi.

— **Čudovita mreža železnic** se obljubuje kranjskemu prebivalstvu. V dvorani »Uniona« je bil v pondeljek popoldne shod, ki ga je sklical deželni glavar Šuklje zaradi stavbe novih železnic. On je tudi na shodu poročal. S svojega stališča je naglašal strateški moment. Seveda gospod Šuklje je velik avstrijski patriot in taka gospoda se mora vedno navduševati za militarizem. Nam se pa zdi, da potrebuje kranjska dežela novih železnic za povzdigo gospodarstva, ne pa za prevažanje fiint in kanonov in za olajšanje vojne z Italijo. Stavbe vsake pametne nove železnice pozdravljamo z veseljem, že zato ker je dobra železniška mreža predpogoj za moderniziranje gospodarstva, za povzdigo industrije in tudi za pospeševanje kulture. Zato, ne pa zaradi Šukljetevega entuziazma za barke-dreadnoughte nam je simpatično, da se hoče resneje pristopiti k vprašanju novih železnic. V sklenjenih resolucijah se je naglašala potreba sledečih prog: Polzela ali Rečica-Kamniška železnica-Kranj-Ziri, nadaljevanje železnice z Dunaja skozi Wechsel in vzhodno Štajersko preko Save čez Novo mesto-Zuzemberk, Dobropolje-Sodražica-Bloke-Lož do Herpelj; proga iz Postojne v Vipavsko dolino proga Ljubljana-Ziri-Idrija-Sv. Lucija. Nadalje se je sklenila sledeča resolucija glede na organizacijo železniške akcije: a) glavni odbor za Kranjsko, obstoječ iz 14 oseb, ima vrhovno vodstvo nad vsem, kar se tiče izvršitve sklenjenega programa in naj bo v najtesnejšem stiku s podobnimi organizacijami sosednih dežel; b) posamni odbori naj vsak v svojem delokrogu podpirajo vzajemne namene. Ti odbori naj se sestavijo tako-le: a) Za zvezo Polzela-Ziri en odbor. b) za progo Krško-Zuzemberk en odbor. c) za progo Zuzemberk-Stari trg en odbor. d) za progo Postojna-Vipava en odbor. e) za progo Ljubljana do goriske meje naj posluje dosednji konzorcij; f) za progo Loka-Zelezniki en odbor.

Umetnost in književnost.

: **«Naši Zapiski»** izidejo kot januarska in februarska številka skupaj na 64 straneh sigurno v četrtek.

: **Slovensko gledališče**. V soboto se je uprizoril Maeterlinkov »Vstijenec« in potem veliko Björnsonovo delo »Preko moči«. Poročilo objavimo pribodnjič.

: **Ivan Cankar: Hlapci**. Najnovejša drama I. Cankarja, katero smo že omenili, je izšla pri L. Schwentnerju in velja broširana 2 K., po pošti 2 K 10 vin. O tem lepem delu še izpregovorimo.

Strokovni pregled.

Seja strokovne komisije se vrši v četrtek, dne 3. februarja ob 8. uri zvečer v strokovnem tajnistvu. Člani komisije so naprošeni, da se seje polnostevilno in ob pravem času udeleže.

Ivan Tokan, strokovni tajnik.

Zadnje vesti.

Češki deželni zbor. Dunaj, 31. januarja. Češki deželni zbor je sklican na četrtek, 3. februarja.

Nevaren položaj na Balkanu.

Z dveh strani obenem proti na Balkanu nevarnost vojne. Na Bolgarskem so duhovi zelo razburjeni radi smrtnih obsodb, ki so bile, kakor smo že poročali, v Solunu izrečene nad bolgarskimi voditelji ustaskih čet v Macedoniji. Z druge strani grozi krecansko vprašanje. Grški kralj se je popolnoma vdal zahtevam vojaške hige; sklicati se ima narodna skupščina in tukaj je zelo verjetno, da se spravi združitev Krete z Grsko na dnevni red. Turčija ki je izjavila, da ne dovoli nikomur, vmešavati se v krecansko vprašanje, smatra tak dogodek za povod vojne. Pod naslovom orožnih vaj je Turčija že mobilizirala veliko število rezervistov in razna poročila govore o velikih vojaških transportih na bolgarsko in grško mejo. Situacija je zelo napeta, tem bolj ker se ne ve, kajšno stališče zavzamejo velevlasti, ako izbruhne vojna.

Najnovejša poročila se glase:

Carigrad, 31. januarja. Vlada je sklicala vojni svet, h kateremu je bil poklican tudi znani vojni ataše iz Berlina Enver bej. Vojni svet ima sklepati o taktičnih in administrativnih korakih za slučaj, da postane vojna neizogibna. Vojni svet se je že sešel pod predsedstvom vrhovnega vojnega poveljnika Šefket paše.

Carigrad, 31. januarja. Zatrjuje se, da so izvršene vse priprave, da Turčija lahko takoj vdre v Tesalijo, ako bi narodna skupščina v Atenah storila karkoli proti turški suvereniteti na Kreti.

Sofija, 31. januarja. Vojna stranka, kateri je bivši vojni minister Sarov na čelu, javno agitira za vojno, ki naj jo bolgarska vlada napove Turčiji radi solunske smrtno sodbe nad bolgarskimi četovodji.

Belgrad, 31. januarja. Iz Sofije dohajajoča poročila trdijo, da se vrši na Bolgarskem velika agitacija za vojno proti Turčiji in da pošilja vlada mnogo vojaštva na mejo.

Ako še niste, pošljite naročnino!

Zahtevajte
po vsah gostilnah,
kavarnah in
brivnicah

Rdeči Prapor

Raznoterosti.

† Z afero ruskega vojaškega atašeja, polkovnika Mačenka na Dunaju se ukvarja navzlic raznim avstrijskim uradnim domantijem še vedno javnost, posebno živahno pa berolinsko časopisje. Pripoveduje se o tej stvari sledeče: Pred prilično enim letom sta neki Nemeč in Rusin ustanovila na Dunaju vojaško agencuro. Ta agencura je prodala Mačenku celo vrsto dokumentov baje iz avstrijskega generalnega štaba in vojnega ministrstva. Med njimi se je nahajala tajna pogodba med Avstro-Ogrsko in Rumunijo ter Avstro-Ogrsko in Bolgarijo. Prva se je baje ponovila takrat, ko se je mudil rumunski vojni minister Averescu na Dunaju, druga pa se je sklenila ob aneksiji Bosne in Hercegovine. Ostro oko je moralo spoznati oba dokumenta za falsifikata, Mačenko pa ju je vseeno kupil. Vrh tega je ta agencura prodala s pomočjo kalkulant Kretschmayerja v dunajskem arzenalu Rusom modele in risbe nekih novih avstrijskih iznajdb pri topovih. Policija je bila baje poučena o tem, a agent je pri nekem sestanku aretiral le Kretschmayerja, Mačenka pa se ni lotil, ker je mislil, da ga ne sme zapreti.

† Ples v norišnici. V deželni norišnici Steinhof na Dunaju se je vršil v soboto predpustni ples, katerega se je udeležilo 400 norcev obojega spola in zdravniki. Starejši zdravniki so bili le opazovalni gledalci, mlajši so pa tudi plesali. Otvoritvenega plesa se je udeležil tudi nižjeavstrijski deželni odbornik, znani krščanski socialist Bielohlavek. Ples je trajal do polnoči.

H. Suttner

Ljubljana :: Mestni trg
razpošila ure, zlatino in srebrnino na vse kraje sveta, obrnite se zanesljivo na domačo slovensko tvrdko. — Veliki novi cenik zastoj.
Novost: Ploščnata, tanka, prava nikelnasta Anker-Roskopf ura na 6 kamnov, pokrovi ostanejo vedno beli, prav natančno 36 ur idoča K 4.50. — Srebrne ure od 6 K naprej. — Večletno jamstvo. Ako blago ne ugaja, se denar vrne nazaj. — Veržice s slov. trakovi: nikelnasta K 1.20, srebrna K 5.—. '53

Vsi, ki se čutite trudne in slabotne,

ki hočete okrepiti svoje slabotno telo in pojačiti svoje pregnane in utrujene živce, ste nervozni, neodločni, bolelni in oslabei zaradi oslabljivih bolezni; vsem doječim materam, dojiljam in dojencom, če jih ne hranite z materinim mlekom, če hočete imeti čvrste in zdrave otroke, vsem tistim priporočamo živce utrjujoče, okrepjujoče in kri tvoreče hranivo, ki se imenuje **Stadin**, t. j. doktorja pl. Trnkoczya sladni čaj. S sladinom se prihrani 50% na stroških v gospodinjstvu. Vse to dokazujejo tisoči izpričeval. En zavoj 1/2 kg velja 50 vinarjev. Po pošti najmanj pet zavojev. Glavna zaloga lekarna Trnkoczy, Ljubljana. 52-27

A. Zupančič

knjigovez v Ljubljani
Slomškova ulica hiš. št. 31

priporoča svojo nanovo urejeno

knjigoveznico

za prijazna naročila vsakovrstnih v knjigoveško stroko spadajočih del.

Razum vezanja raznih knjig za knjižnice in šolsko rabo se še posebno priporoča za naročila trgovskih knjig (protokolov), različnih map, vzorčnih knjig in vsakovrstnih kartonaz. Izdeluje tudi okvirje in passepartout, prikladne za različne podobe, fotografije i. t. d.

Cene nizke.

Postrežba točno

Močenje postelje

še jamčeno ozdravi takoj. Pojasnila brezplačno. Sporočiti se starost in spol. Tople zahvale. Zdravniško priporočeno.

Zavod „Sanitas“

Velburg P 848 (Bavarsko.)

Svojim čitateljem priporočamo, da se ozirajo na take tvrdke, ki inserirajo v našem listu.

Kavarna
„Unione“ v Trstu
ulica Caserma in Torre Blanca
se priporoča.

Častiti gospod

Gabrijel Piccoli

lekarnar

52-19

v Ljubljani.

Vašo tinkturo za želodec sem že vso z velikim uspehom porabil, katero iz srca priporočam v veliko korist vsaki družini ter se Vam iskreno zahvaljujem in prosim, blagovolite mi poslati še 24 stekleničic Vaše tinkture za želodec.

Z odličnim spoštovanjem

Josip Sterle

posestnik in premirani medvedji lovec v Koritnicah, pošta Knežak pri Št. Petru na Krasu.

Delavski žepni koledar

za leto 1910

je izšel.

Cena 80 vin., po pošti 10 vin. več.

Naročila in denar je poslati

Upravi „Rdečega Prapora“ v Ljubljani.

„Jurjevo čistilo“ je danes specialiteta vseh krem, ostane vedno sveža, torej se ne posuši, daje najlepši in najhitrejši blešč, se dobiva povsod in ima ljubljanski grad kot varstveno znamko.

Vsak kdor varuje svoje čevlje, rabi edino

„Jurjevo čistilo“

ki je v svoji dobroti nedosegljivo.

V vedni uporabi napravi usnje zelo mehko.

Edina izdelovateljca:

10-2

Kregar & Seljak - Ljubljana.

12-10

Najbolj varno naložen denar
je v slovenski

Mestni hranilnici ljubljanski

Stanje hranilnih vlog nad 37 milijonov kron.
Rezervni zaklad nad 1 milijon kron.

Za varnost denarja je porok poleg rezervnega zaklada mestna občina ljubljanska z vsem premoženjem in vso svojo davčno močjo. V to hranilnico vlagajo sodišča denar mladoletnih otrok in župnišča cerkveni denar.

Mestna hranilnica hranilne vloge obrestuje po 4 1/4 % ter pripisuje nevzdignjene obresti vsakega pol leta h kapitalu.

Dne 1. in 16. vloženi denar se obrestuje takoj.

Rentni davek od vložnih obresti plačuje hranilnica sama in ga vlagateljem ne zaračuni. Denar se lahko pošilja tudi po pošti.

Sprejemajo se tudi vložne knjižice drugih denarnih zavodov kot gotov denar, ne da bi se obrestovanje prenehalo.

Posoja se na zemljišče po 5 % na leto in proti amortizovanju posojila po najmanj 1/4 % na leto. Dolžnik more poplačati svoj dolg tudi poprej, ako hoče.

Posoja se tudi na menice in vrednostne papirje. — Mestna hranilnica izdaja lične domače hranilnice

Priporočamo jih zlasti staršem, da z njimi otroke navajajo k varčnosti. — V podpiranje slovenskih trgovcev in obrtnikov je vpeljalata slovenska hranilnica tudi kreditno društvo.

Mestna hranilnica ljubljanska je v lastni palači v

Prešernovi, prej Slonovi (Elefantni) ulici št. 3.

Dolnška družba združenih pivovarov Žalec in Laški trg

Telefon št. 168.

v Ljubljani

Telefon št. 168.

priporoča svojo

izborna pivo v sodcih in steklenicah.

ZALOGA V SPODNJI ŠIŠKI.